

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – THÁI NGUYÊN NĂM 2022****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (3 điểm)** Đọc đoạn trích sau:

Chúng ta luôn nghĩ rằng cha mẹ cần thấy được con cái thành công trong sự nghiệp, đạt nhiều thành tựu trong cuộc sống. Ta tin rằng mình càng giàu có giỏi giang thì cha mẹ càng vui vẻ. Kỳ thực không phải vậy.

Cha mẹ không ham hư vinh, tiền bạc. Tiền bạc với người lớn tuổi nhiều khi chỉ cần đủ chứ không cần dư thừa, họ đã ý thức sâu sắc về việc vật chất chỉ là phù du nên điều họ trân trọng là bình an và sức khỏe. Cha mẹ thường lo lắng cảm râm nếu bạn ăn mặc phong phanh hay suốt ngày thức khuya dậy sớm... Có lẽ điều ấy đôi lúc làm bạn cảm thấy phiền phức nhưng đó là vì họ rất quan tâm yêu thương bạn. Càng lớn bạn sẽ càng hiểu rằng đối với cha mẹ việc bạn có vui vẻ hay không, có khỏe mạnh hay không, ngủ có ngon không... quan trọng hơn rất nhiều số tiền bạn kiếm được hay địa vị bạn có.

(Trích Hạnh phúc không khó định danh, Cá Chép, NXB Dân trí, 2021)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,5 điểm) Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.

Câu 2 (0,5 điểm) Chỉ ra 01 phép liên kết trong những câu văn sau: đủ chứ

“Cha mẹ không ham hư vinh, tiền bạc. Tiền bạc với người lớn tuổi nhiều khi chỉ cần không cần dư thừa, họ đã ý thức sâu sắc về việc vật chất chỉ là phù du nên điều họ trân trọng là bình an và sức khỏe”.

Câu 3 (1,0 điểm) Nêu nội dung chính của đoạn trích.

Câu 4 (1,0 điểm) Qua những chia sẻ của tác giả, em thấy mình cần làm gì để thể hiện lòng hiếu thảo?

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1. Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, em hãy viết 01 đoạn văn (khoảng 15 - 20 dòng) trình bày suy nghĩ về vai trò của gia đình đối với mỗi người.

Câu 2. Cảm nhận của em về hai khổ thơ sau:

Cảm nhận của em về hai khổ thơ sau:

Mặt trời xuống biển như hòn lửa.

Sóng đã cài then, đêm sập cửa

Đoàn thuyền đánh cá lại ra khơi,

Câu hát căng buồm cùng gió khơi.

Câu hát căng buồm với gió khơi,

Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời.

Mặt trời đội biển nhô màu mới,

Mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi.

(Trích Đoàn thuyền đánh cá, Huy Cận, SGK Ngữ văn 9, tập một, NXB Giáo dục, 2021)

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU:

Câu 1:

Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.

Phương pháp: Căn cứ bài các phương thức biểu đạt đã học.

Cách giải:

Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận

Câu 2:

Chỉ ra 01 phép liên kết trong những câu văn sau: đủ chứ

“Cha mẹ không ham hư vinh, tiền bạc. Tiền bạc với người lớn tuổi nhiều khi chỉ cần không cần dư thừa, họ đã ý thức sâu sắc về việc vật chất chỉ là phù du nên điều họ trân trọng là bình an và sức khỏe”.

Phương pháp: Căn cứ bài phép liên kết câu.

Cách giải:

Phép liên kết: lặp - “tiền bạc”

Câu 3:

Nêu nội dung chính của đoạn trích.

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu, phân tích.

Cách giải:

Nội dung chính: Hạnh phúc đơn giản của cha mẹ là con cái được khỏe mạnh, bình an chứ không phải hư vinh, tiền bạc.

Câu 4:

Qua những chia sẻ của tác giả, em thấy mình cần làm gì để thể hiện lòng hiếu thảo?

Phương pháp: Phân tích.

Cách giải:

Qua chia sẻ của tác giả, em thấy điều mình cần làm những việc để thể hiện lòng hiếu thảo là: cố gắng chăm sóc tốt cho bản thân, chú ý tới sức khỏe của chính mình để bố mẹ có thể yên tâm khi nghĩ tới chúng ta. Cố gắng học tập tốt để cha mẹ vui lòng. Giúp đỡ cha mẹ những công việc trong khả năng của mình.

II. LÀM VĂN:**Câu 1:**

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, em hãy viết 01 đoạn văn (khoảng 15 - 20 dòng) trình bày suy nghĩ về vai trò của gia đình đối với mỗi người.

Phương pháp: Phân tích, giải thích, tổng hợp.

Cách giải:**1. Mở đoạn**

Dẫn dắt vấn đề nghị luận: vai trò của gia đình với mỗi người

2. Thân bài

- Gia đình là nơi mỗi con người sinh ra và lớn lên, nơi có những người thân thương, luôn quan tâm, chăm sóc chúng ta. Ở đâu có cha mẹ, người thân yêu, đó chính là gia đình.

- Vai trò của gia đình là:

+ Là nơi mỗi con người sinh ra, lớn lên, được tu dưỡng về cả tâm hồn và thể chất

+ Là nơi ta được nhận tình yêu thương vô bờ bến của người thân, ông bà, cha mẹ

+ Con người lớn lên sẽ phải trải qua vô vàn khó khăn thử thách ngoài cuộc sống, gia đình luôn là hậu phương vững chắc để họ có động lực phấn đấu, vươn lên

+ Gia đình luôn là nơi dang rộng vòng tay đón con người trở về sau những thất bại, khó khăn

+ Gia đình tiếp cho con người nhiều niềm tin, sức mạnh tinh thần trong cuộc sống

- Vẫn có những người không quan tâm tới người thân, ông bà, cha mẹ, sống ích kỉ, không có tình cảm, không có ý thức xây dựng gia đình

- Mỗi người cần có ý thức, trách nhiệm xây dựng gia đình.

Câu 2:

Cảm nhận của em về hai khổ thơ sau:

Mặt trời xuống biển như hòn lửa.

Sóng đã cài then, đêm sập cửa

Đoàn thuyền đánh cá lại ra khơi,

Câu hát căng buồm cùng gió khơi.

Câu hát căng buồm với gió khơi,

Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời.

Mặt trời đội biển nhô màu mới,

Mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi.

(Trích Đoàn thuyền đánh cá, Huy Cận, SGK Ngữ văn 9, tập một, NXB Giáo dục, 2021)

Phương pháp: Phân tích, tổng hợp.

Cách giải:

1. Mở bài

- Giới thiệu tác giả Huy Cận, tác phẩm Đoàn thuyền đánh cá
- Nêu cảm nhận chung về nội dung chính của hai khổ được trích dẫn

2. Thân bài

a. Khổ 1

* 2 câu thơ đầu: “Mặt trời xuống biển như hòn lửa

Sóng đã cài then đêm sập cửa”

- Nhà thơ đã khéo léo dùng những hình ảnh cụ thể sinh động “mặt trời” “biển” “sóng” kết hợp với biện pháp nghệ thuật so sánh, nhân hóa để tạo nên một khung cảnh thời gian đang biến chuyển về đêm.
- Hình ảnh mặt trời rực rỡ như hòn lửa đang lặn dần trong mặt biển báo hiệu một ngày đã trôi qua và cũng như muốn nhường cho mặt biển ấy một hoạt động lúc vào đêm. Chỉ với biển, với sóng, tác giả tạo nên một sự nhân hóa vừa mang nét kì bí vừa như khép lại một thế giới này để rồi mở ra một thế giới khác cũng đẹp và huyền ảo của biển đêm.
- “cài then” “sập cửa”, những hành động nghỉ ngơi lại được thực hiện bởi “sóng” “đêm” bởi đó chính là điều kiện mà con người nơi đây đã sống: gần biển, trên biển.

* 2 câu thơ sau: “Đoàn thuyền đánh cá lại ra khơi

Câu hát căng buồm cùng gió khơi”

- Tác giả đã khéo lồng vào chữ “đã” (cài then) của câu thơ trên với chữ “lại” ra khơi ở câu dưới một sự so sánh về ý nghĩ thật kín đáo: vũ trụ đã nghỉ ngơi hoàn toàn nhưng cũng vào thời điểm ấy “đoàn thuyền đánh cá lại ra khơi”.
- Những người đánh cá trên đoàn thuyền ấy đã cho thời điểm thích hợp với công việc mặc cho nó ngược lại với quy luật vũ trụ, bởi họ là những người lao động, sống để lao động và mang theo quyết tâm chinh phục thiên nhiên cùng với công việc của mình: công việc đánh cá trên biển. Vì thế chuyển đi của họ tràn đầy lời ca tiếng hát, nhiệt huyết hăng say lao động.
- Vì khí thế của những người ra đi hăng say như thế nên tác giả đã dùng một hình ảnh thật đẹp và nên thơ, lời ca tiếng hát hào hùng đã cùng với gió khơi làm căng buồm kéo nhanh con thuyền đi ra khơi hoạt động. Khi ra đi, những người đánh cá đã mang quyết tâm đó, họ đã hát lên bài ca lao động hào hùng. Họ, những con người hiên ngang, ra đi giữa biển, phục vụ đời sống con người.

b. Khổ 2

* 2 câu thơ đầu: “Câu hát căng buồm cùng gió khơi

Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời”

- Câu hát cùng gió khơi đưa thuyền đi nay vẫn câu hát ấy căng buồm đưa thuyền về. Nhưng giờ đây không chỉ còn là sức mạnh của gió mà sức mạnh niềm vui con người như được nhân lên vì thuyền đầy cá.

- Nếu như ở khổ thơ đầu, sau khi màn đêm bao trùm trên biển thì con người mở cửa đêm ra khơi đánh cá thì giờ đây họ - những người dân chài đang “chạy đua cùng mặt trời”. Không còn là sự nối tiếp của nhịp sống thiên nhiên, con người mà quan hệ của thiên nhiên, con người là quan hệ song song, đua tranh.

- Chạy đua với mặt trời cũng là chạy đua với thời gian. Con người đang giữ lấy từng giây, từng phút, đang vượt lên trên cả thời gian để tạo của cải cho cuộc sống mới, để xây dựng và cống hiến. Những con người lao động đã về đến bến khi bình minh vừa ló dạng.

* 2 câu thơ sau: “Mặt trời đội biển nhô màu mới

Mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi”

- Cảnh biển một ngày mới được mở rộng đến muôn dặm và ngập tràn ánh sáng. Hình ảnh nhân hoá “mặt trời đội biển” đi lên mở ra một ngày mới tốt đẹp hơn, ánh sáng của mặt trời không chỉ mang đến màu của cảnh vật mà còn mang “màu mới” cho cuộc sống mà những người lao động đang từng ngày, từng giờ cống hiến. Sức tưởng tượng cùng bút pháp lãng mạn khiến bờ bãi thuyền về trong dòng thơ cuối rực rỡ huy hoàng trong ánh sáng.

- Mắt của ngàn vạn con cá phơi trên bờ biển như cùng hướng về một phía phản chiếu tia sáng bình minh rực sáng muôn dặm dài xa như bờ biển đất nước.

3. Kết bài

- Nội dung:

+ Tái hiện thành công vẻ đẹp khung cảnh thiên nhiên thơ mộng, đẹp đẽ, lãng mạn của biển cả và những người lao động mới.

+ Khám phá, ngợi ca: Sự giàu có, hào phóng của thiên nhiên, đất nước và tầm vóc lớn lao của nhân dân lao động trong công cuộc xây dựng đất nước.

- Nghệ thuật:

+ Ngôi bút trần đầy cảm hứng vũ trụ, sự chan hòa giữa con người và thiên nhiên.

+ Hình ảnh phong phú.

+ Âm hưởng lạc quan phơi phơi.